

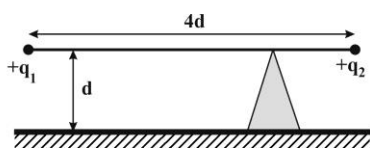
III
РАЗРЕД

Друштво физичара Србије
Министарство просвете Републике Србије

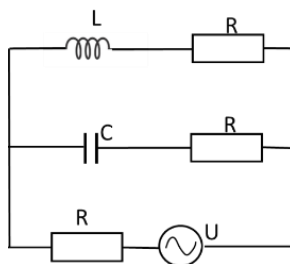
ОКРУЖНИ НИВО
18.03.2023.

ЗАДАЦИ - БЕТА КАТЕГОРИЈА

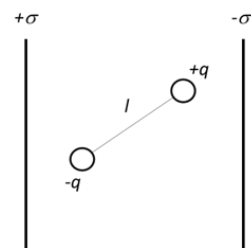
- Две металне куглице једнаких маса m спојене су крутим штапом од изолатора, занемарљиве масе и дужине $4d$. Штап је постављен на шиљасту сталак висине d , као на слици 1, тако да формирају терације с односом кракова 3:1. Лева куглица је наелектрисана позитивним наелектрисањем q_1 . Овакве терације стављене су на бесконачну хоризонталну металну плочу и све се налази у вакуму. Коликим наелектрисањем треба наелектрисати другу куглицу да би се успоставила равнотежа? У решењу користити услове: $q_1 = 11,7 \text{ C}$, $d^2 = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{q_1^2}{mg}$.
- Електрично коло наизменичне струје се састоји од извора ефективне вредности напона $U=100\text{V}$, три термогена отпорника отпорности $R=1\Omega$, кондензатора капацитета $C=10\mu\text{F}$ и калема индуктивности $L=10\text{H}$, као на слици 2. Одредити вредност фреквенције ω напона при којој је ефективна вредност јачине струје, која протиче кроз извор, минимална, односно у фази са напонам извора. При том услову, одредити однос ефективних вредности јачина струја кроз кондензатор и кроз извор.
- Два куглице, занемарљивих димензија, масе m и количине наелектрисања $+q$ и $-q$ налазе се између облога раванског кондензатора, наелектрисаних површинском густином наелектрисања $+\sigma$ и $-\sigma$. Тела су на међусобном растојању l и спојена су чврстим непроводним штапом занемарљиве масе (слика 3). Одредити период малих осцилација ако се штап постави за угао θ у односу на правац нормалан на облоге кондензатора. Утицај гравитације занемарити.
- Проводник дужине l ротира угаоном брзином ω око тачке O , у хомогеном магнетном пољу $\vec{B}$, ослањајући се на два полукружна проводника, занемарљиве отпорности (слика 4). Отпорност ротирајућег проводника је R . Радијус унутрашњег полукружног проводника је a . Полукружни проводници су повезани за извор емс ϵ и унутрашње отпорности r . Одредити јачину струје која протиче кроз проводник и разлику потенцијала на крајевима ротирајућег проводника.
- Два извора, занемарљиве унутрашње отпорности, наизменичне емс једнаких фреквенци $f=100 \text{ Hz}$ и кондензатор капацитета $C=1,6 \text{ mF}$ повезани су редно у електрично коло (слика 5). Амплитуда емс другог извора износи $\epsilon_{20}=1 \text{ V}$, а почетна фаза првог извора износи $\phi_1=0 \text{ rad}$. Одредити амплитуду емс првог извора ϵ_{10} и почетну фазу другог извора ϕ_2 , тако да амплитуда јачине струје у колу буде $i_0=2,9\text{A}$, а њена почетна фаза $\phi_0=1,743 \text{ rad}$.

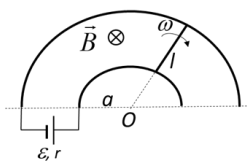
Слика 1

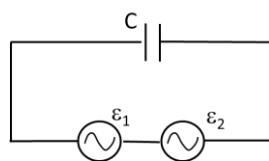
Слика 2

Слика 3.

Слика 4

Слика 5

Напомене: Сва решења детаљно објаснити. Сваки задатак носи по 20 поена.

Свим такмичарима желимо успешан рад!

Задатке припремили: (1)проф. др Имре Гут, Департман за физику, Нови Сади

(2-5) проф. др Ненад Стевановић, Природно-математички факултет, Крагујевац.

Рецензент: доц. др Владимир Марковић, Природно-математички факултет, Крагујевац.

Председник комисије: проф. др Имре Гут, Департман за физику, Нови Сад